

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Evropský fond pro regionální rozvoj

Pro vodu,
vzduch a přírodu

Pracovní postup pro návrhy a realizaci revitalizačních opatření na vodních cestách

Lokalita 28 – Císařský ostrov – Praha

OBSAH

str.

28	L 28 – CÍSAŘSKÝ OSTROV – PRAHA.....	3
28.1	Katastrální informace	5
28.2	Stavebně-revitalizační návrh	6
28.3	Příloha – Fotodokumentace	9
28.4	Příloha – Řezy obecných opatření	10
28.5	Přílohy – Listy ZCHÚ	14

SEZNAM OBRÁZKŮ

str.

Obr. 1	Umístění lokality L 28 (rudě zvýrazněno)	3
Obr. 2	Vymezení lokality L 28 (rudě vyznačeno)	4
Obr. 3	L 28 - historický mapový podklad (rudě vyznačeno).....	4
Obr. 4	Katastrální informace – L 28	5
Obr. 5	L 28 - oblast revitalizace	6
Obr. 6	Foto – Upravený břeh Vltavy. Lokalita je součástí širšího záměru hlavního města Prahy na úpravu Trojské kotliny, jejímž cílem je revitalizace břehových partií.	9
Obr. 7	Obecné opatření B - Břehová úprava, umístění mokřadu bez ochrany před vlnobitím.....	10
Obr. 8	Obecné opatření E - vegetační opevnění, porost z vrbových řízků	10
Obr. 9	Obecné opatření F - Úkryt pro ryby, kmen s kořenovými náběhy	11
Obr. 10	Obecné opatření H - Mrtvé dřevo, uložení kmene s kořenovými náběhy	11
Obr. 11	Obecné opatření I - Založení lužních porostů	12
Obr. 12	Obecné opatření J - Vytvoření pláže zmírněním svahů a odstraněním opevnění.....	12
Obr. 13	Obecné opatření K - Poříční tůň.....	13

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

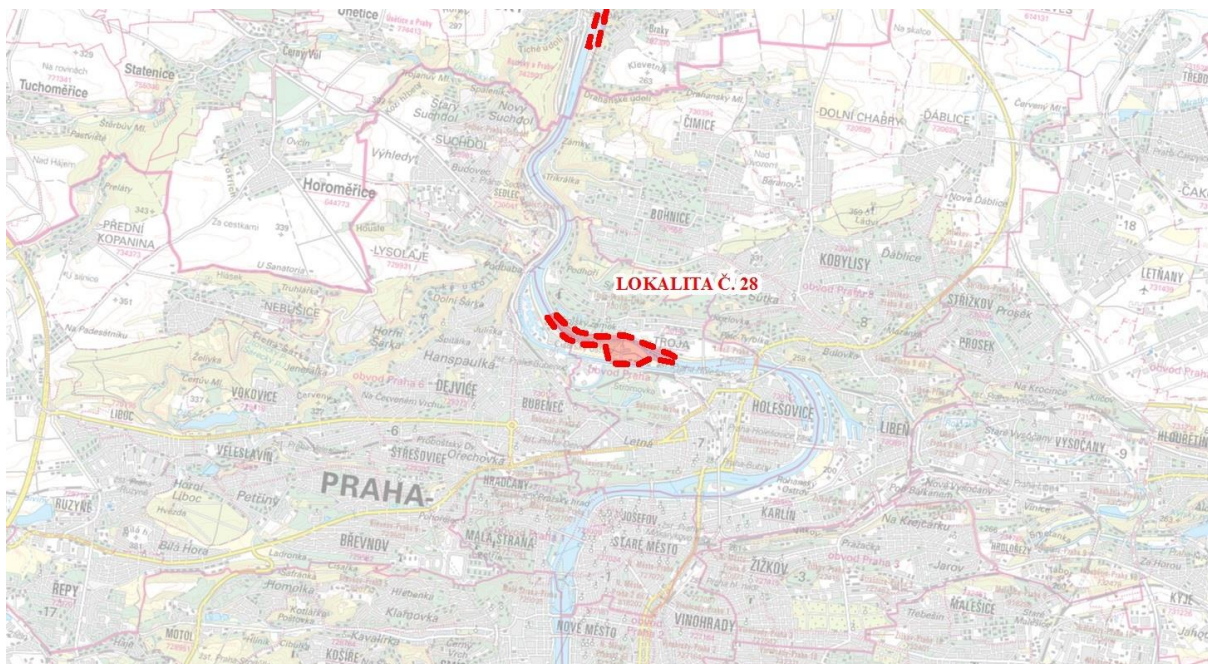
AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
k.ú.	katastrální území
LB	levý břeh
MVE	malá vodní elektrárna
PB	pravý břeh
PLA	Povodí Labe, státní podnik
POH	Povodí Ohře, státní podnik
PP	přírodní památka
PR	přírodní rezervace
ř. km	říční kilometr
ŘVC ČR	Ředitelství vodních cest ČR
TTP	trvalý travní porost
ÚZSVM	Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
VD	vodní dílo
ZCHÚ	Zvláště chráněná území

28 L 28 – CÍSAŘSKÝ OSTROV – PRAHA

Orientační lokalizace

- Praha Bubeneč
- k.ú. Bubeneč, Troja
- ř.km 43,6 – 45,7

Obr. 1 Umístění lokality L 28 (rudě zvýrazněno)

Důvody výběru

- Revitalizace břehových zón a ostrova
- Indikační organismy
- Měkkýši – velevrub malířský,
- Ptáci- ledňáček říční, kulík říční, skorec vodní
- Obojživelníci – ropucha obecná, ropucha zelená, skokan hnědý

Limity území

- Limity – majetkoprávní a prostorové

Cílový stav

- Přírodní tvar břehů pro vznik nových úkrytů a stanovišť pro rozmnožování ryb a pro podporu existence ptáků a vodních měkkýšů obnova rákosin (modráček stfď.)
- Vytvoření společenstva šterkových náplav

Navrhovaná opatření

- revitalizační terénní úpravy břehů a nivy.
- vytvoření břehů přirozeným litorálem ve sklonu 1:20. Obnova rákosin a mokřadních biotopů.
- vytvoření depresí v nivě na pravém břehu pro vznik periodických tůní a vlhčích mokřadních stanovišť s výsadbou původních stromů

Listy ZCHÚ – 52

Obr. 2 Vymezení lokality L 28 (rudě vyznačeno)

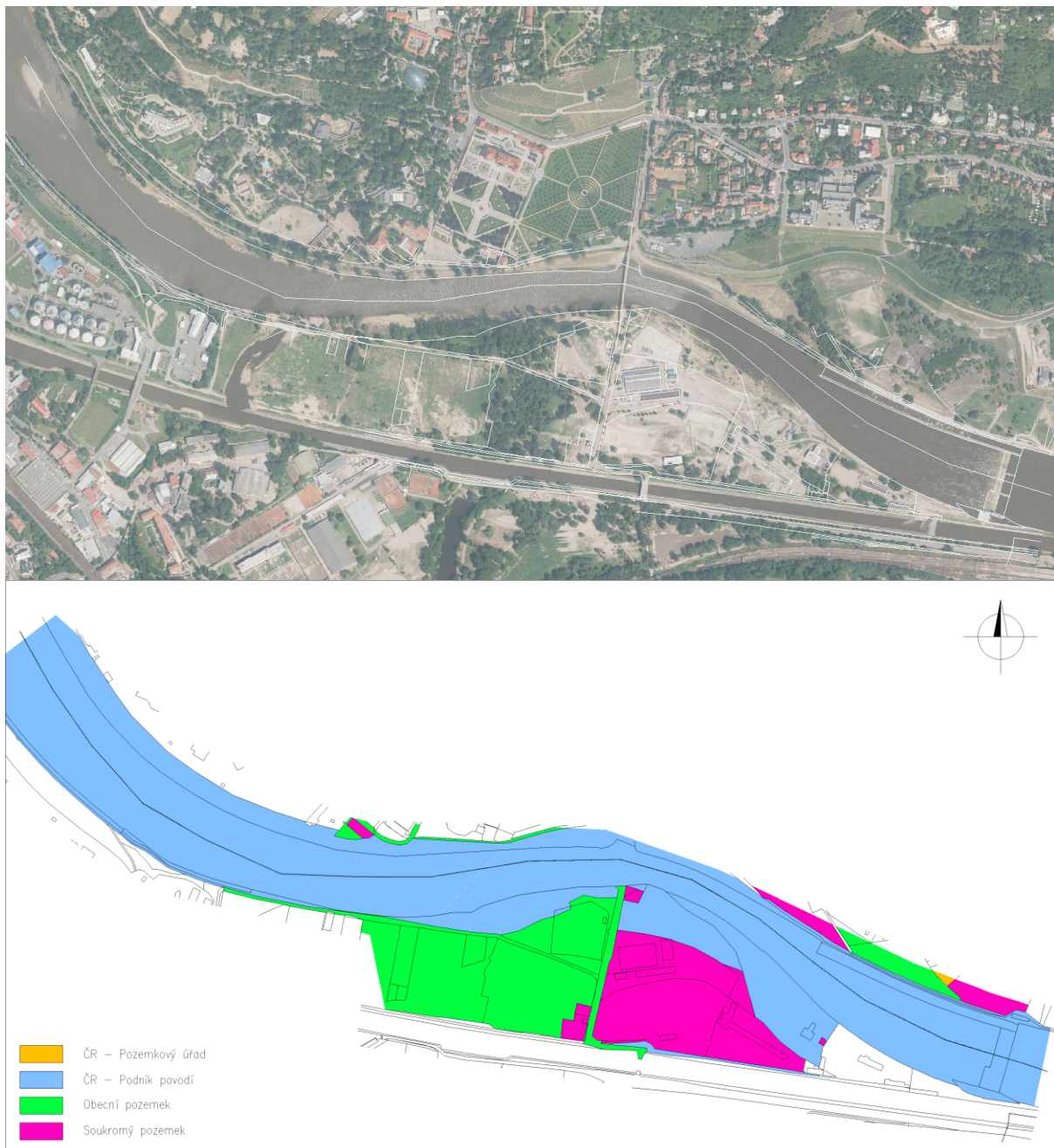
Obr. 3 L 28 - historický mapový podklad (rudě vyznačeno)

28.1 Katastrální informace

Prioritní lokalita zahrnuje území pod VD Podbaba (Trója). Císařský ostrov u LB je v soukromém vlastnictví a ve vlastnictví hl. města Prahy a ve správě PVL. PB je z větší části ve správě PVL.

Obr. 4 Katastrální informace – L 28

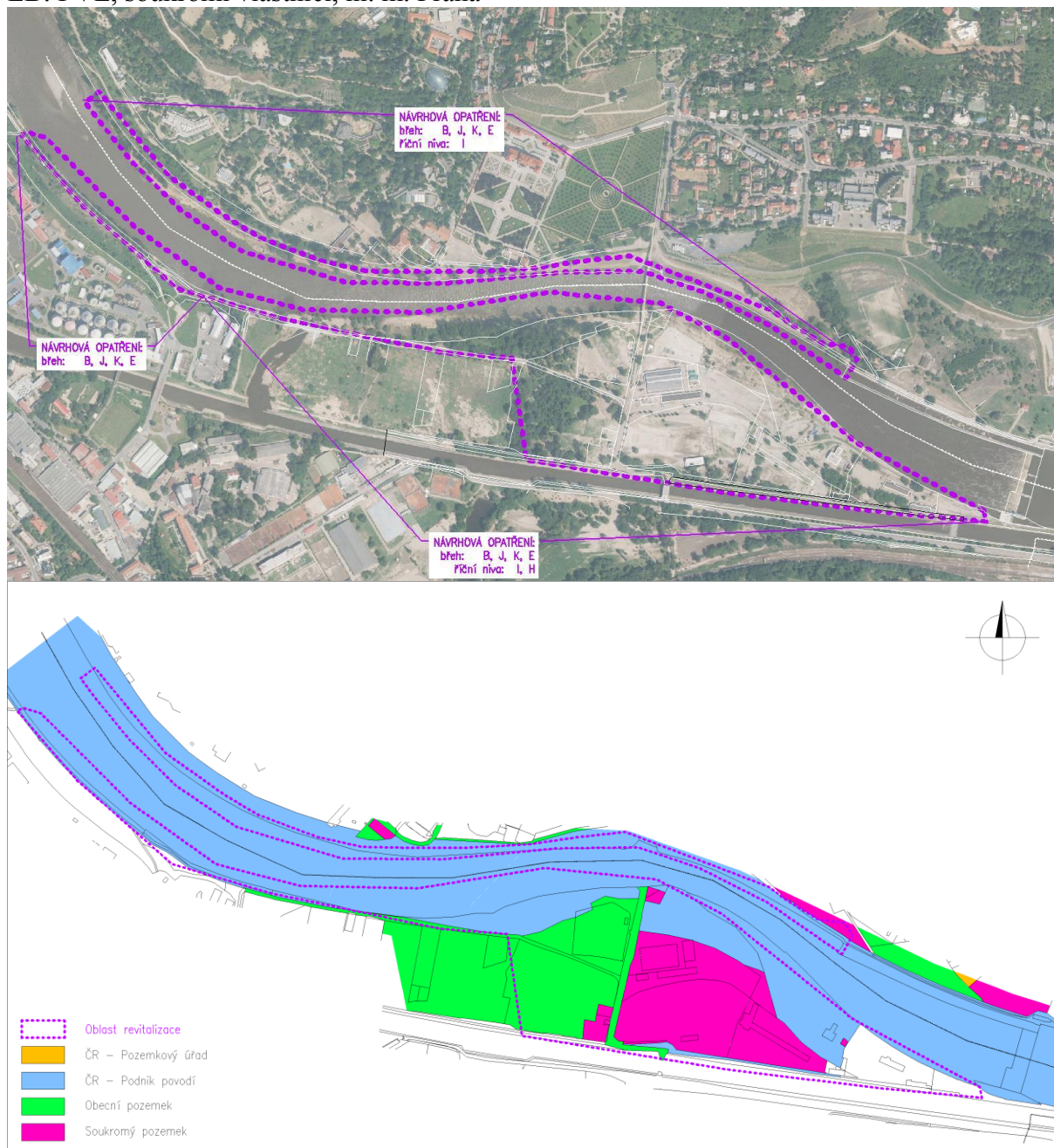
28.2 Stavebně-revitalizační návrh

Popis komplexního řešení.

Vlastníci revitalizovaných pozemků:

PB: PVL, soukromí vlastníci

LB: PVL, soukromí vlastníci, hl. m. Praha

Obr. 5 L 28 - oblast revitalizace

Navržená obecná opatření

Následuje výčet doporučených stavebně-revitalizačních a revitalizačních opatření a jejich stručný popis. Podrobnější výklad je k nalezení v *Katalogu typových opatření – obecná opatření*, který byl vypracován současně s tímto katalogem, a který je také veřejně dostupný.

V rámci navazujících projektů jednotlivých lokalit je nutné zvolená opatření vhodné umístit, zkombinovat a provázat. Přitom je důležité zohlednit skutečnosti, které byly nad rámec podrobnosti této metodiky. Místní majetkoprávní vztahy, korytová a nivní morfologie, stávající technická opatření, vedení inženýrských a dopravních sítí, toxicita a genotoxicita sedimentu, aj.

B. Břehová úprava – přírodě blízké rozvolnění koryta bez ochrany před vlnobitím

Hloubením vymezeného břehového úseku bude provedeno přírodě blízké rozvolnění koryta, které je významné svojí biodiverzitou. Koryto bude opevněno kamenným záhozem. Stejně tak břeh mokřadu bude pro zajištění své stability patřičně opevněn. V linii horního líce opevnění mezi plavební dráhou a mokřadem bude provedeno opatření, které bude bránit vniknutí plavenin.

E. Vegetační opevnění

Vegetační opevnění představuje environmentálně vhodnější formu stabilizace břehu. Je tvořeno buďto trávo-bylinným porostem, nebo keřovými či stromovými dřevinami. Pokud není nezbytné zajistit okamžitou funkčnost při vysokém namáhání břehu, je vhodnější ponechat povrch bez ohumusování a inicializovat tak samovolnou sukcesi. Zároveň je vhodné snažit se o zachování perspektivních jedinců a skupin. Nejsou-li v blízkosti semenné zdroje pro samovolný vývoj, je řešením výsadba. V takovém případě je nezbytná správná koncepce výsadby.

F. Úkryty pro biotu vázanou na vodní tok

Úprava posilující ekologické nadlepení, která se protíná s ostatními kategoriemi obecných opatření. Může být navržena samostatně nebo i v rámci technické stabilizace břehů. Skupiny balvanů slouží jako úkryty pro živočichy ukrývající se v dutinách (raci, úhoř, mník). Kameny zasahující nad úroveň běžné hladiny vytvářejí úkryty pro suchozemské živočichy (obojživelníci, plazi aj.). Stejnou funkci může zastat dřevní hmota. Štěrbiny vytvořené v patách kamenného záhozu dají vzniknout útočišti rybám.

H. Dřevní hmota

V rámci souboru revitalizačních opatření bude na vhodných místech užita dřevní hmota. Jedná se o části kmenů s různou mírou odvětvění, případně kmeny s kořenovými náběhy, další možností je využití pařezů. Možnosti a způsoby využití dřeva jsou omezeny trvanlivostí materiálu a nezbytností kotvení kmenů např. přitížením balvany nebo úvazy lanem nebo řetězem k dostatečně stabilním předmětům tak, aby zůstaly stabilizovány i za povodňových situací. Jako zdroj dřevní hmoty je doporučeno využít dřeviny z lokality, které byly dendrologickým průzkumem vyhodnoceny jako nestabilní.

I. Založení lužních porostů

Jako opatření cílící na posílení ekologické vazby toku a nivy je navrženo založení lužních porostů. Výchozí podklad volby skladby dřevin je znalost hloubky podzemní vody, hloubka a četnost zaplavování inundace. Skupinový a lesnický způsob založení porostů je vhodné realizovat v kombinaci se samovolnou sukcesí na vybraných plochách, čímž dojde i k obohacení věkové struktury. V rámci možností je vhodné zanechat kostru stávajících porostů stanovištně vhodných pro založení porostů měkkého a tvrdého luhu.

J. Obnažované a trvale zatopené pláže

Vytvořením obnažovaných a trvale zatopených pláží je obnoven přirozený morfologický charakter toku, který svou přirozenou erozně-akumulační činností vytváří biotop obnažovaných pláží. Díky kolísání hladiny vody v řece v průběhu roku je na těchto plážích umožněn vývoj specifických vegetačních typů a tyto pláže zároveň slouží jako biotop pestré fauny.

K. Poříční tůň

Opatření je možné při zohlednění technických parametrů tůní využít jak ve vzdutých úsecích toku, tak v úsecích přirozeně proudících. V souvislosti s jejich budováním je vhodná variabilita velikostí, sklonů břehů, hloubek, četnosti zaplavování i intenzita jejich oslunění z důvodu vytvoření co nejširší palety stanovišť pro organismy vázané na vodní prostředí. Z hlediska údržby je u poříčních tůní počítat s jejich dynamickým vývojem.

28.3 Příloha – Fotodokumentace

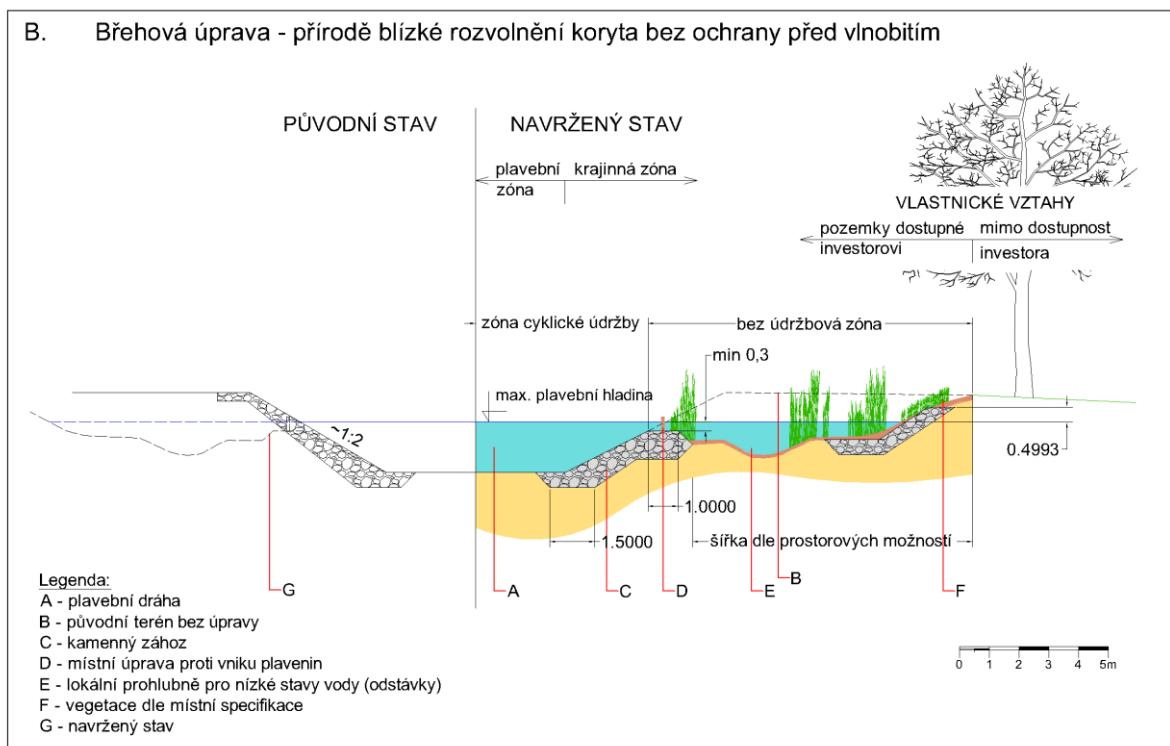

Obr. 6 Foto – Upravený břeh Vltavy. Lokalita je součástí širšího záměru hlavního města Prahy na úpravu Trojské kotliny, jejímž cílem je revitalizace břehových partií.

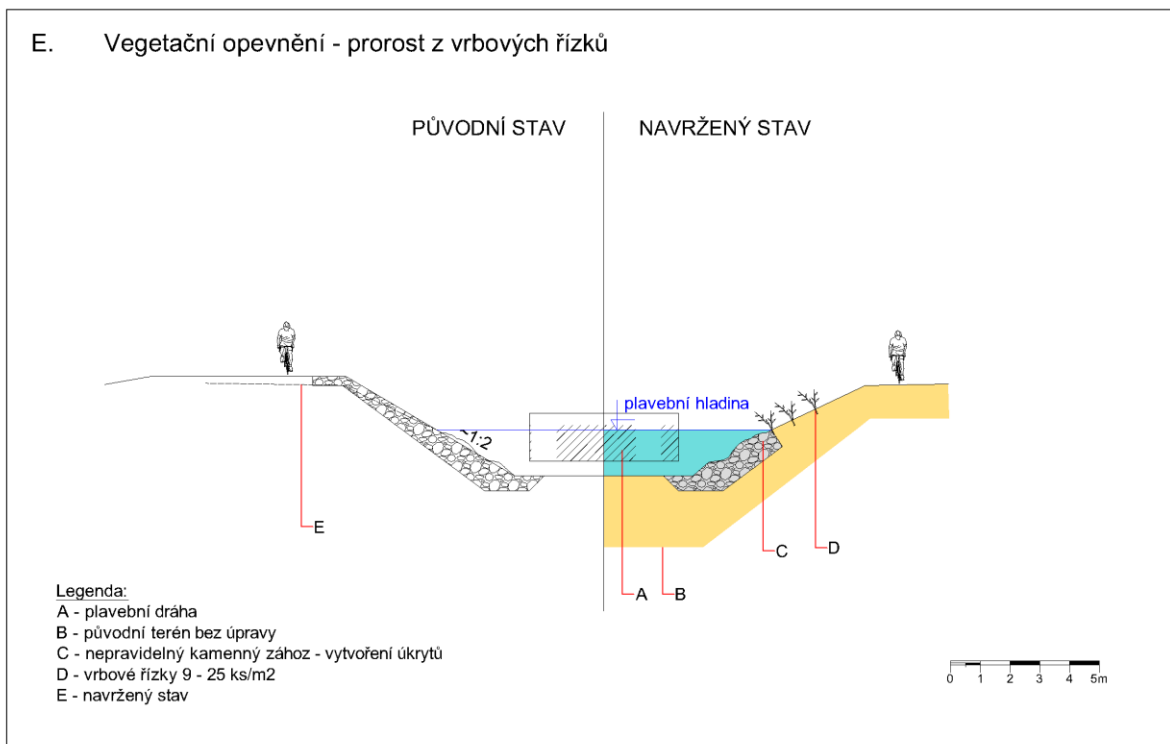
28.4 Příloha – Řezy obecných opatření

B. Břehová úprava - přírodě blízké rozvolnění koryta bez ochrany před vlnobitím

Obr. 7 Obecné opatření B - Břehová úprava, umístění mokřadu bez ochrany před vlnobitím

E. Vegetační opevnění - prorost z vrbových řízků

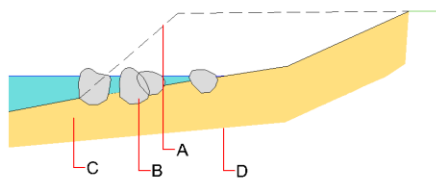
Obr. 8 Obecné opatření E - vegetační opevnění, prorost z vrbových řízků

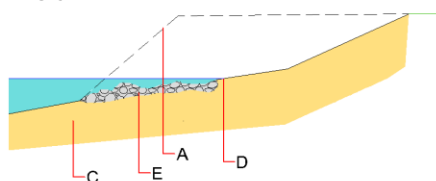

F. Úkryty pro biotu vázanou na vodní tok

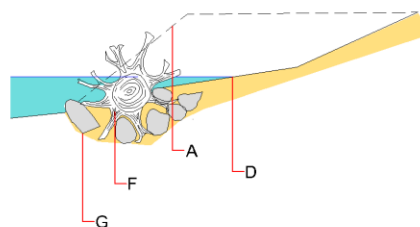
Skupiny balvanů

Kamenný pohoz

Kmen s kořenovým náběhy

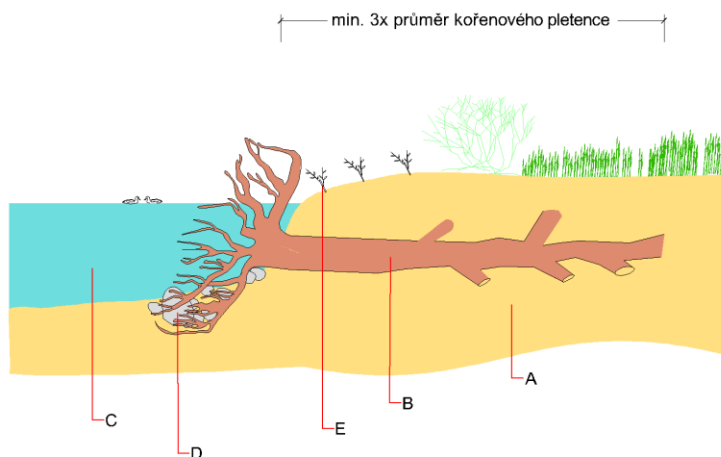
Legenda:

- A - původní terén - hydraulický hladké nevegetační opěvnění
- B - skupiny balvanů umístěné v litorálním pásmu (úkryt pro juvenilní stádia ryb)
- C - autochtonní materiál
- D - břehové pásmo ve sklonu 1:3 - 1:5 bez ohumusování
- E - nepravidelné figury z kamenného záhozu - lomový kámen min 0,3 - 0,5 m
- F - strom s kořenovými náběhy, částečně odvětvový
- G - stabilizace částečným obsypem z balvanů

0 1 2 3 4 5m

Obr. 9 Obecné opatření F - Úkryt pro ryby, kmen s kořenovými náběhy

H Mrtvé dřevo - uložení kmene s kořenovými pletenci do břehu

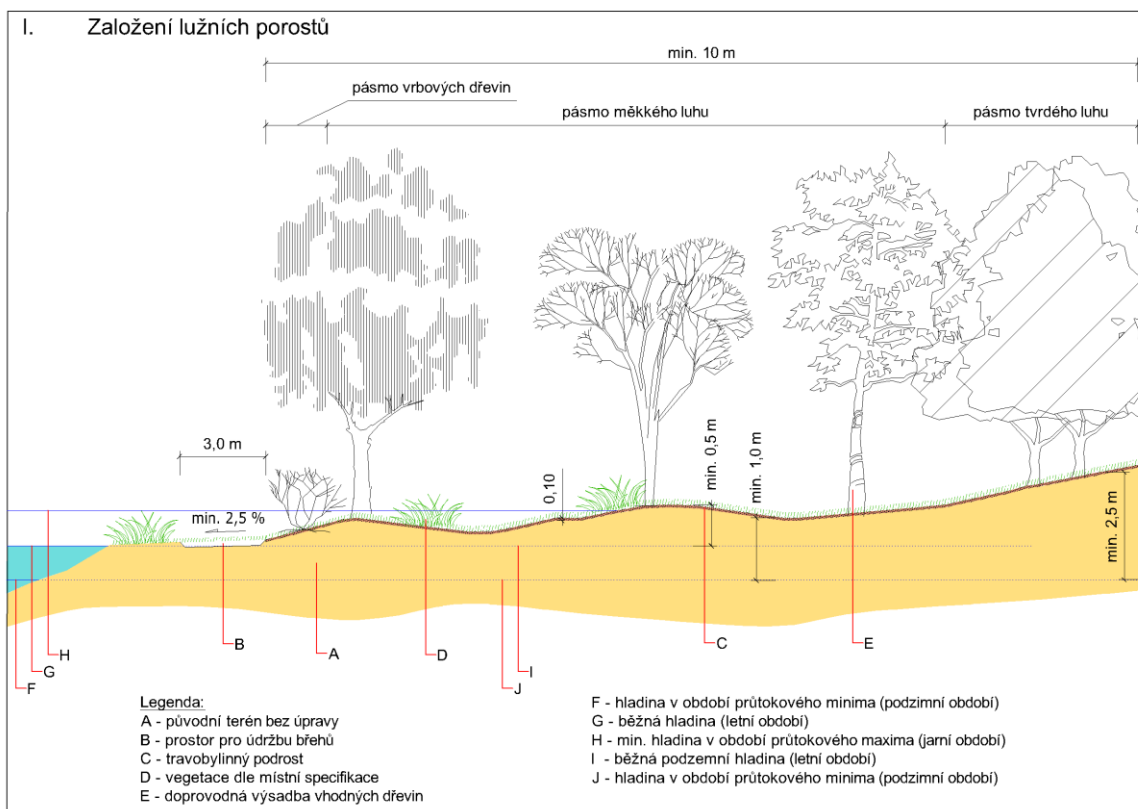

Legenda:

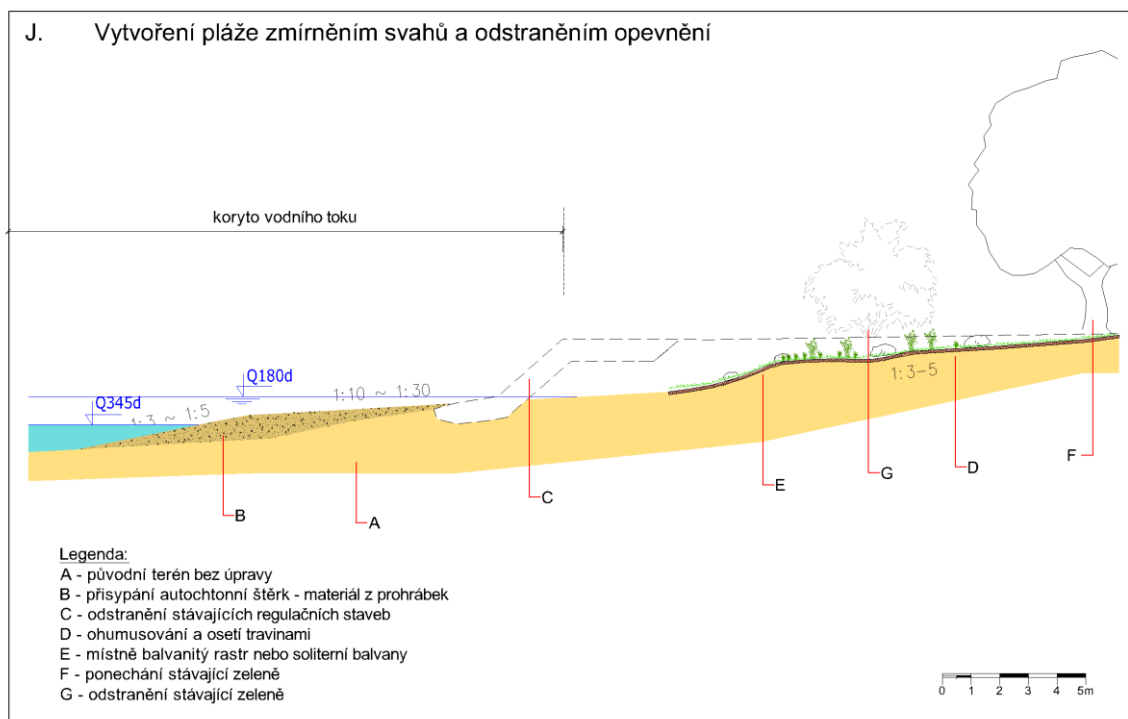
- A - původní terén bez úpravy
- B - mrtvé moře
- C - vodní tok
- D - přitížení kameny
- E - vrbové řízky 9 - 25 ks/m²

0 1 2 3 4 5m

Obr. 10 Obecné opatření H - Mrtvé dřevo, uložení kmene s kořenovými náběhy

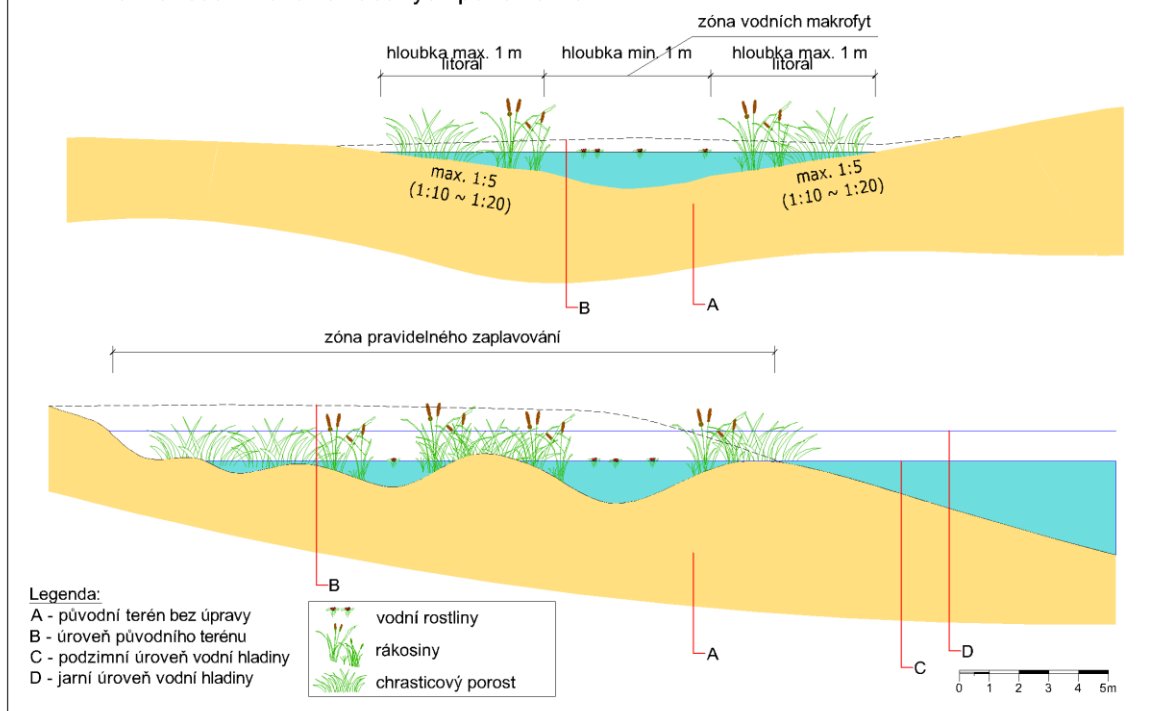
Obr. 11 Obecné opatření I - Založení lužních porostů

Obr. 12 Obecné opatření J - Vytvoření pláže zmírněním svahů a odstraněním opevnění

K. Možné řešení nově zakládáných příčných tůň

Obr. 13 Obecné opatření K - Příčné tůně

28.5 Přílohy – Listy ZCHÚ

LIST CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ

POŘ. Č.: 52

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

NÁZEV ÚZEMÍ	KRÁLOVSKÁ OBORA
Kategorie ochrany území	přírodní památka
Vodní tok	Vltava
Poloha území	cca 0,1 km po proudu řeky od Trojského jezu, u Císařského ostrova v Bubenči, na levém břehu řeky
Rozloha území (ha)	90,15
Plocha dotčeného území (ha)	73,06
Katastrální území	Bubeneč

PŘEDMĚT OCHRANY ÚZEMÍ

Úsek nivy Vltavy, využívaný od 13. stol. jako Královská obora. Od počátku 19. stol. přeměněna na přírodně krajinářský park s výsadbou introdukovaných dřevin; základní kostra domácích dřevin zachována. Významné refugium vzácných a ohrožených organismů pralesního charakteru (bezobratlí, netopýři, ptáci).

VÝZNAMNÉ DRUHY

skokan zelený	<i>Rana aesculenta</i>	ZCHD - silně ohrožený evropsky významný druh	vodní plochy a poblíž "Šlechtovy zahradní restaurace"
čolek obecný	<i>Triturus vulgaris</i>	ZCHD - silně ohrožený	louže u železniční trati v horní části území
ropucha obecná	<i>Bufo bufo</i>	ZCHD - ohrožený	
ropucha zelená	<i>Bufo viridis</i>	ZCHD - silně ohrožený evropsky významný druh	
ještěrka obecná	<i>Lacerta agilis</i>	ZCHD - silně ohrožený evropsky významný druh	suché stráně pod Letnou, světliny kolem trati na Kladno
užovka obojková	<i>Natrix natrix</i>	ZCHD - ohrožený	

kavka obecná	<i>Corvus monedula</i>	ZCHD - silně ohrožený	cca 5 párů
kvakoš noční	<i>Nycticorax nycticorax</i>	ZCHD - silně ohrožený evropsky významný druh	1 dospělec, nehnízdí
strakapoud prostřední	<i>Dendrocopos medius</i>	ZCHD - ohrožený evropsky významný druh	cca 1 pár, hnízdí v dutinách stromů
lejsek šedý	<i>Muscicapa striata</i>	ZCHD - ohrožený	1 - 2 páry, hnízdí
batolec červený	<i>Apatura ilia</i>	ZCHD - ohrožený	
otakárek ovocný	<i>Iphiclides podalirius</i>	ZCHD - ohrožený	
pačmelák	<i>Bombus barbutellus</i>	ZCHD - ohrožený	
čmelák zahradní	<i>Bombus hortorum</i>	ZCHD - ohrožený	
čmelák	<i>Bombus hypnorum</i>	ZCHD - ohrožený	
čmelák skalní	<i>Bombus lapidarius</i>	ZCHD - ohrožený	
čmelák hájový	<i>Bombus lucorum</i>	ZCHD - ohrožený	
čmelák polní	<i>Bombus pascuorum</i>	ZCHD - ohrožený	
čmelák luční	<i>Bombus pratorum</i>	ZCHD - ohrožený	
pačmelák cizopasný	<i>Bombus rupestris</i>	ZCHD - ohrožený	
čmelák pruhovaný	<i>Bombus subterraneus</i>	ZCHD - ohrožený	
čmelák lesní	<i>Bombus sylvarum</i>	ZCHD - ohrožený	
čmelák zemní	<i>Bombus terrestris</i>	ZCHD - ohrožený	
čmelák	<i>Bombus vestalis</i>	ZCHD - ohrožený	
roháč obecný	<i>Lucanus cervus</i>	ZCHD - ohrožený evropsky významný druh	
veverka obecná	<i>Sciurus vulgaris</i>	ZCHD - ohrožený	
netopýr vodní	<i>Myotis daubentonii</i>	ZCHD - silně ohrožený evropsky významný druh	metoda detektoringu
netopýr večerní	<i>Eptesicus serotinus</i>	ZCHD - silně ohrožený	metoda detektoringu

		evropsky významný druh	
netopýr rezavý	<i>Nyctalus noctula</i>	ZCHD - silně ohrožený evropsky významný druh	při kácení stromu objevena kolonie
netopýr velký	<i>Myotis myotis</i>	ZCHD - silně ohrožený evropsky významný druh	metoda detektoringu
netopýr řasnatý	<i>Myotis nattereri</i>	ZCHD - silně ohrožený evropsky významný druh	metoda detektoringu
netopýr nejmenší	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	ZCHD - silně ohrožený evropsky významný druh	metoda detektoringu
netopýr parkový	<i>Pipistrellus nathusii</i>	ZCHD - silně ohrožený evropsky významný druh	metoda detektoringu

RIZIKA OHROŽENÍ ÚZEMÍ

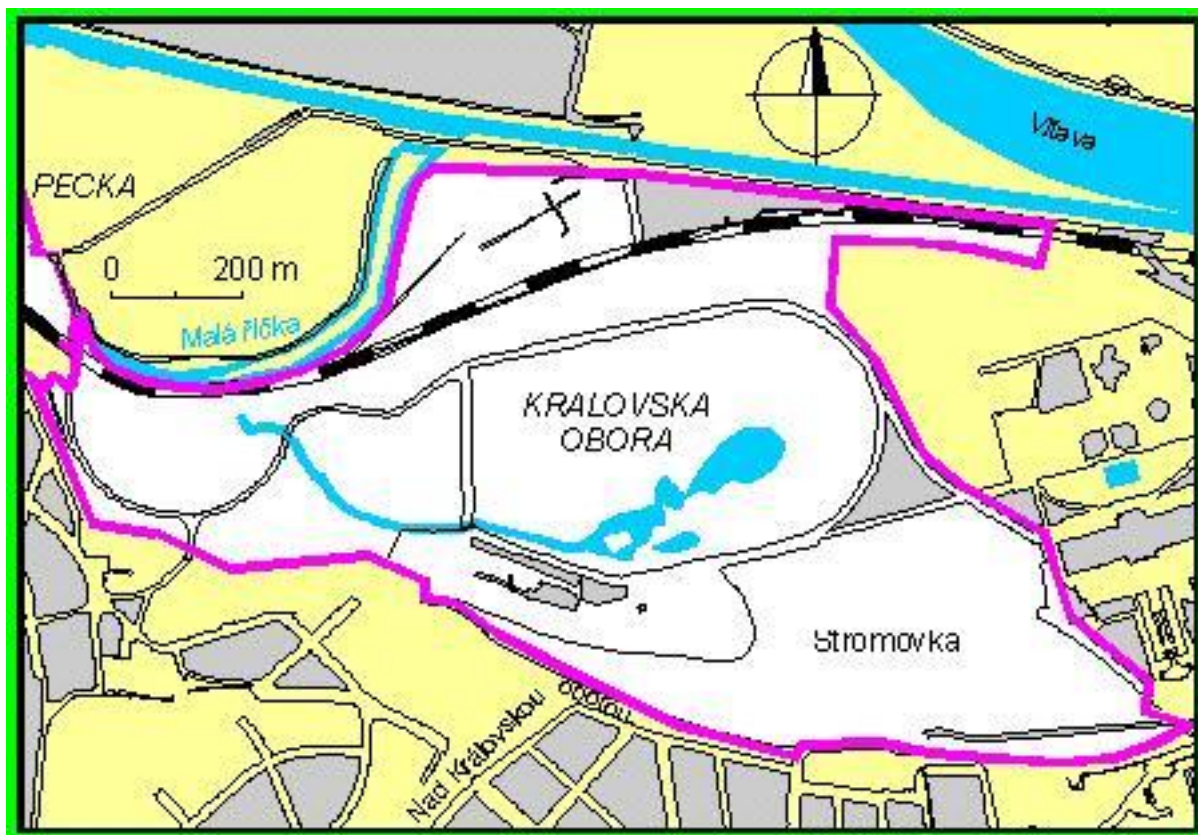
Trvalé výrazné snížení hladiny podzemní vody, zvyšování zamokření, šíření invazních druhů.

PŘEKRYV S JINÝM CHRÁNĚNÝM ÚZEMÍM

SITUACE - MAPA ÚZEMÍ

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Evropský fond pro regionální rozvoj

Pro vodu,
vzduch a přírodu

Evropská unie

Spolufinancováno z Prioritní osy 8 – Technická pomoc fi-
nancována z Fondu soudržnosti

Ministerstvo životního prostředí

Státní fond životního prostředí

www.opzp.cz

Zelená linka 800 260 500

dotazy@sfzp.cz